

نگاهی به نرخ و جایگاه آگهی در مطبوعات سال ۱۳۴۵

آن زمان که نرخ آگهی ۱۸ تومان بود...

روزنامه‌نگاری

اولین نشریه تحقیقی درباره وسائل ارتباط جمعی

تصویری نامه از طریق فروشگاه فردوسی انجام می‌دهد و این امر در تقلیل آگهی‌های منافقه و خریدهای دولتی اثر فراوان دارد.

۲. مؤسسات دولتی برای صرفه‌جویی در بودجه انتشاراتی خود از ذکر جزئیات امر در آگهی امتناع می‌ورزند و در واقع اعلان جنبه اطلاعیه به خود گرفته و علاقه‌مندان برای اطلاع از جزئیات به اداره مربوطه مراجعه می‌کنند.

۳. آگهی‌های ثبتی نیز بسیار کم شده است. این امر به سبب یهود نسبی وضع اقتصادی مردم است توأم با این حقیقت که تعداد بانک زیاد شده و این مؤسسات اقتصادی در میدان رقابت با یکدیگر سعی می‌کنند هرچه بیشتر به مردم وام و اعتبار دهند. این نوع اعتبارات و وام‌ها مانع از گرو رفتن ملک و خانه و امثال آن است که

به طور غیر مستقیم از بازشدن پرونده در دادگستری جلوگیری کرده و در نتیجه از ایجاد آگهی کاسته است. برای مقایسه و مثال می‌توان گفت؛ تعداد انواع آگهی‌های ثبتی در سال‌های ۱۳۴۰-۴۲ تا روزی یکصد هم می‌رسید. حال آنکه در نه ماه اول سال ۱۳۴۵ این نوع آگهی‌ها به روزی

و شش روزنامه شهرستان

صفحه اول سطری ۳۵ ریال

صفحه آخر سطری ۳۰ ریال

بقیه صفحات سطری ۲۵ ریال

شش روزنامه مذبور عبارتند از پارس «چاپ شیراز»، پرچم خاورمیانه و خاک نفت «چاپ خوزستان»، آفتاب شرق و خراسان «چاپ مشهد» و روزنامه اصفهان «چاپ شهر اصفهان».

صفحه اول سطری ۲۰ ریال

بقیه صفحات سطری ۱۵ ریال

آگهی ثبت شرکت‌ها به طور کلی و بدون استثناء سطری سی ریال و برای عمومی یکسان است.

میزان آگهی

میزان آگهی‌های دولتی هیچ‌گاه ثابت نیست، بلکه در نوعی نوسان قابل ملاحظه دست‌وپا می‌زند، شاید به علل زیر بتوان سال ۱۳۴۵ را در ده سال اخیر بدترین سال آگهی‌های دولتی دانست:

۱. دولت خریدهای خود را به موجب

نرخ آگهی‌های دولتی

نرخ آگهی‌های دولتی اگرچه ثابت

است، ولی تصویب‌نامه‌ای از هیأت

وزیران گذشته که سالی یکبار کمیسیونی در وزارت اطلاعات تشکیل گردد تا نرخ را برای سال بعد با توجه به هزینه زندگی و شاخص‌های بانک‌ملی ایران تعیین نماید.

چنین کمیسیونی نخستین بار در شهریور ۱۳۴۶ تشکیل شد و نرخ آگهی‌های مطبوعات را بین ۷۰٪ تا ۵۰٪ افزایش داد. کمیسیون سال ۱۳۴۵ قرار بود در اسفندماه تشکیل شود.

نرخ آگهی‌های دولتی برای مطبوعات یکسان نیست زیرا برای هر گروه مشخص از روزنامه‌ها یا مجلات نرخ معین، حتی برای آگهی‌های مشابه، پرداخت می‌شود. روزنامه‌ها را از این حیث می‌توان به سه گروه زیر تقسیم نمود:

الف: دو نشریه اطلاعات و کیهان

صفحه اول سطری ۱۵۰ ریال

صفحه آخر سطری ۷۵ ریال

بقیه صفحات سطری ۳۰ ریال

ب: بقیه روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌های تهران

نرخ آگهی‌های غیردولتی در
دو روزنامه اطلاعات و کیهان
(از قرار هر سطر) بدین شرح
است:

صفحه اول، مشکی ۱۸۰ ریال.
صفحه اول، رنگی ۲۰۰ ریال.

صفحه اول ۴۰ تا ۶۰ ریال هر سطر
صفحه آخر ۳۰ تا ۵۰ ریال هر سطر
بقيه صفحات ۲۵ تا ۴۰ ریال هر سطر
نرخ آگهی های غیردولتی در روزنامه اطلاعات و کیهان (از قرار هر

سطر) بدین شرح است:

صفحه اول، مشکی ۱۸۰ ریال

صفحه اول، رنگی ۲۰۰ ریال

صفحات دوم تا ماقبل آخر، مشکی
پین ۵۰ تا ۶۰ بال

صفحات دوم تا ماقبل آخر، رنگی بین
۵۵ تا ۶۵ ریال

صفحه آخر، مشکی ۹۰ ریال

صفحة آخر، رنگی ۱۰۰ ریال

نرخ آگهی های غیردولتی را در مجالات هفتگی باید به سه گروه تقسیم کرد: گروه اول دارای فقط یک عضو است، نشریه هفتگی کیهان معروف به زن روز که نرخ آن از قرار سط्रی ۷۵ ریال (مشکی) و ۹۰ ریال (رنگی) است.

گروه دوم را مجلاتی نظری روشنفکر، سپیدوسیاه، اطلاعات هفتگی و اطلاعات بانوان تشکیل می‌دهند که ترخ آگهی نزد آنها به طور متوسط سطrix چهل و پنج تا شصت ریال است.

گروه سوم را مجلاتی تشکیل می دهد که از حیث تیاراً از گروه دوم پایین تر است: مثل امید ایران و ترقی، نرخ آگهی نزد آنها بین ۲۰ تا ۴۵ ریال است و بهر حال اصل چنانه زدن را در مورد آنها نیز صادق می توان دانست.

درصد افزایش آگهی

۱۰- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی مطبوعات آگوچی سیرمان
۱۱- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۲- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۳- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۴- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۵- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۶- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۷- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۸- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۱۹- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات
۲۰- بسته بان آگوچی مطبوعات	آگوچی سیرمان آگوچی مطبوعات

آگھی مطبوعات

سپرہ مان اکیں سلبر
اکیں سلبر مان اکیں سلبر

- ۱- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۲- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۳- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۴- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۵- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۶- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۷- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۸- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۹- کم مطربه ای این مطربه ای
- ۱۰- کم مطربه ای این مطربه ای

آنچه بدل نیافریده
آن آنچه بدل نیافریده

کسی، سلبریٹ ہات آگئی، سلبریٹ ہات
کسی، سلبریٹ ہات آگئی، سلبریٹ ہات

فقط شش فقره تقلیل یافته است.

۴. از آگهی‌های مربوط به ثبت شرکت‌ها، اگرچه به این تقسیم‌بندی ارتباط

زیاد ندارد، می‌شود بهاین طریق یاد کرد که این نوع آگهی‌ها معمولاً فقط دو موقع سال پایان سال) و دیگری اوآخر فروردین و نیمه اول اردیبهشت ماه.

علت از دیاد آگهی در پایان سال این است که بعضی از شرکت‌ها برای فرار از پرداخت مالیات یا باصطلاح تهیه یک مشابهی تعیین کرده‌اند و باستنای موارد خاص و زمانی که دیگری نفهمد سعی می‌کنند از این توافق عدول نکنند.

کلاه شرعی برای کداردن بسر دولت، خود را منحل اعلام می‌کنند. ولی اکثرآ همین شرکت‌ها با اسمی جدید و با صورتی به‌ظاهر متفاوت از سال نو شروع به فعالیت می‌نمایند.

نخ آگهی های غیر دولتی در وضع آگهی مطبوعات، طی دو سال خیر، تغییرات محسوسی به وجود آمده است. نه فقط دولت نخ آگهی های خود را به طور متوجه بدین شرح است:

و رقم ۳۴۷۵ ریال به ۲۰۵۰ ریال، با حق تقدیم برای مؤسسه ویتاب تبدیل گردید. در آن زمان مؤسسه‌های اگهی دهنده به اهمیت امر پی نبرده بودند و علی‌رغم تقلیل مبلغ قرارداد، شرکت ویتاب متضرر شد. این امر سبب بروز اختلاف با «اداره کل انتشارات و رادیو» گردید، و سلف آن یعنی وزارت اطلاعات نیز هنوز این مسأله را دبالت می‌کند.

ولی رفته رفته تجار و صاحبان کالا به ارزش اگهی‌های رادیویی واقف شدند. از این‌رو پخش اگهی از رادیو از نظر قیمت با آن‌چنان سرعتی ترقی کرد که امروزه درآمد دولت از این بابت طبق قرارداد سال ۱۳۴۵ شمسی یکصد و بیست میلیون ریال است. نمی‌شود گفت تمام این مبلغ قابل ملاحظه حق مطبوعات است که دولت به مرور ایام غصب کرده، زیرا در دنیای ارتباطات به معنی اعم، رادیو جای خاص دارد که هیچ مجله یا روزنامه‌ای نمی‌تواند به پای آن برسد. طبق نظر مدیران آژانس‌های تبلیغاتی و بعضی از مقامات وزارت اطلاعات یک اگهی از رادیو در ایران به طور متوسط بیش از پنج میلیون نفر شنونده دارد، حال آنکه در شرایط موجود هیچ یک از نشریات ما اعم از روزنامه یا مجله، دارای تیراژ حتی یکصد هزار نسخه‌ای نیست. از این‌رو تاجر و یا صاحب کالا حق دارد رادیو را حست، به مجموع روزنامه‌ها و مجلات ترجیح دهد. شاید دور از مطلب نباشد اگر گفته شود که درآمد دوازده میلیون تومانی رادیو از اگهی‌ها، مستقیماً به خزانه‌داری کل کشور می‌رود. و در حالی که ده درصد آن یعنی سالانه ۱/۲۰۰ میلیون تومان به شهرداری داده می‌شود، حتی یکشاھی از این رقم به وزارت اطلاعات تعلق

■ نرخ آگهی دولتی دو روزنامه اطلاعات و کیهان در سال ۱۳۴۵ عبارت بود از:

صفحه اول سطری ۱۵۰ ریال

صفحه آخر سطری ۷۵ ریال

بقیه صفحات سطری ۳۰ ریال

نوع	۱۳۴۵	۱۳۴۴	۱۳۴۳
۱. روزنامه‌های عصر تهران	۱۹۰/.../...	۱۸۷/.../...	۱۱۰/.../...
۲. سایر روزنامه‌های یوپیه و هفت‌نامه‌های تهران	۵۹/.../...	۵۸/۵۰/.../...	۵۸/.../...
۳. مجلات عمومی هفتگی	۲۰/.../...	۲۲/.../...	۱۹/۵۰/.../...
۴. مجلات اختصاصی هفتگی (اقتصادی حرفه‌ای و بنوان)	۵۰/.../...	۴۵/.../...	۳۶/.../...
۵. روزنامه‌های شهرستانها	۱۷/.../...	۱۶/.../...	۱۵/.../...
	۲۴۶/.../...	۲۲۹/۵۰/.../...	۲۲۸/۵۰/.../...

از تقریباً ۳۴۶ میلیون ریال آگهی کل مطبوعات در سال ۱۳۴۵ بیش از ۵ میلیون ریال آن مربوط به آگهی دولتی است. حال آنکه رقم مزبور در سال‌های گذشته به ۰۰ میلیون ریال نزدیک‌تر بوده است. آگهی دولتی طی شرحی که گذشت در نه ماه اول سال ۴۵ کمتر از دوران مشابه در سال‌های گذشته بوده و میزان تقریبی چهارمین فصل سال به نسبت سه فصل اول تخمین گردیده است.

رادیو، رقیب اول نخستین قرارداد برای پخش اگهی از رادیو زمانی منعقد گردید که مظفر فیروز معاونت نخست وزیر را داشت. این قرارداد از قرار روزی پاتروده دقیقه وقت آگهی به مبلغ ۳۴۷۵ ریال با مؤسسه ویتاب به امضاء رسید. در آن موقع قیمت اگهی از قرار هر کلمه پنج ریال در ایام هفت و ده ریال در روزهای جمعه محاسبه می‌گردید.

در سال دوم (اگر اشتباه نکنم ۱۳۴۶ شمسی) آگهی رادیو به مزایده گذارده شد

وسیله تبلیغ به درجه اهمیت

- رادیو - سینما - مطبوعات
- مطبوعات - تلویزیون
- تلویزیون - مطبوعات
- بروشور - سینما - مطبوعات

نوع محصول

- دارو و مواد خوارکی
- مسافرت با هوایبا
- فروش اتوبیل
- موتورهای برقی و صنعتی

متوسط چیست؟ چنین وضعی در سال ۱۳۴۳ بدین قرار بود:

روزنامه‌های صبح	%۳۹
روزنامه‌های عصر	%۵۳
هفت‌نامه‌ها	%۳۵
مجلات هفتگی	%۱۴
مجلات ماهانه	%۶

درآمد مطبوعات از آگهی حال به موضوع جالب دیگری توجه شود که تاکنون نظری این ارزیابی برای مطبوعات ایران ملاحظه نشده است. آیا هیچ فکر کرده‌اید که بودجه تبلیغاتی در ایران چقدر است؟ به عبارت دیگر در سال چه مبلغی صرف تبلیغ برای کالاهای و فعالیت‌های اقتصادی و تجاری و امثال آن - منهای امور مربوط به سیاست تبلیغاتی دولت - می‌شود؟

نخست ببینیم چنین بودجه در چه جنبه‌هایی صرف می‌شود و آنگاه جنبه مطبوعاتی آن را مطالعه کنیم. سرمایه‌ای که برای درج آگهی - انتشار آگهی به صورت ورقه‌های ساده - کتابچه - بروشور - کتاب -

تهیه فیلم و آگهی از رادیو و تلویزیون و سینما و امثال آن صرف گردد در اصل کلی فوق یعنی در «بودجه تبلیغات» جا می‌گیرد. از چنین مبلغی مطبوعات ماسه طور کلی به شرح زیر برخوردارند:

نمی‌گیرد.

نوع آگهی برای کسب موقتیت در بازار با نوع وسیله ارتباطی بستگی دارد. چنانچه مثلاً برای تبلیغ درباره یک قرص رفع سردد، رادیو سودمند به شمار می‌رود، برای انواع آگهی‌های مسافرتی با هواپیما یا مسotorهای بر قی صنعتی، مطبوعات و بالاخره برای تبلیغ درباره نوع اتومبیل، تلویزیون و مطبوعات توأم وسیله سودمند به شمار می‌روند.

در شناخت این امر است که مؤسسات و آژانس‌های تبلیغاتی قاعدتاً دارای تبعنده. با تمام این تفاصیل مطبوعات را در هر نوع آگهی نادیده نمی‌توان گرفت. برای روشن شدن امر بهذکر یک مثال می‌پردازم:

در این چهار دیف در حالی که فقط در یکی، مطبوعات درجه اول اهمیت را حائز است معذلک در بقیه نیز مرتبی برای خود دارد. حال آنکه سایر وسائل ارتباطی تبلیغاتی ممکن است در یک و یا حداقل دو ردیف دیگر قرار داشته باشند.

تلوزیون، رقیب دوم

دومین عامل پایین بودن میزان آگهی‌های مطبوعات به طور کلی تلویزیون است. قیمت آگهی تلویزیون تابع وقتی است که پخش می‌شود و از این رو بین ۱۰/۰۰۰ تا ۴۰/۰۰۰ ریال در دقیقه است.

حداقل بها قبل از ساعت ۱۸ و بعد از ۲۳ و حداقل آن بین ساعت ۲۰ تا ۲۱/۳۰ دریافت می‌گردد. به علاوه نوع برنامه در تعیین بها آگهی م مؤثر است. چنانچه شنیده‌ام بها آگهی‌ها بلا فاصله قبل و بعد از برنامه «فواری» (جمعه شب) تا سه برابر و حداقل معمولی است. زیرا تاکنون بداستثناء برنامه مخصوص لحظات تحويل سال که مربوط به یک امر ملی است، چیزی از تلویزیون ایران پخش نشده که تا این حد تمثیلی مطمئن داشته باشد.

هرگاه حد متوسط مجموع آگهی‌های

دو روزنامه اطلاعات و کیهان که زمانی در مقام رقابت شدید با یکدیگر سعی داشتند برای هر آگهی کمتر از دیگری پول بگیرند تا مشتری را فرازنه باشند، از دوران آشتی (حدود سال ۱۳۴۱) نرخ‌های مشابهی تعیین کردند.

وزارت فرهنگ و هنر به حکم وظیفه، مقررات و نظاماتی برای آگهی در سینما تدوین کرده و دقایق معینی را برای نمایش آن قبل از هر سانس به رسیت شناخته است. ولی سینمایی نیست که این نظاماتمame را محترم شمرد. بهای آگهی به نسبت درجه‌بندی سینما بین ۴۰۰۰ تا ۳۰۰۰ ریال برای هر دقیقه است. سینماها بطوط متوسط بین پنج تا ۲۵ دقیقه آگهی نشان می‌دهند. نوع فیلم و فصل در کم و زیاد شدن این مدت مؤثر است.

با احتساب حد متوسط ده دقیقه آگهی در هر سانس، پنج برنامه در روز و ۳۵۰ روز سینما در سال، برای پنجاه و پنج سینمایی که آگهی آنها به طور مرتبت در روزنامه‌های عصر تهران انتشار می‌یابد، و همچنین با احتساب حداقل، در مرحله حدمتوسط قیمت برآساس ارقام فوق الذکر، مبلغی که در سال برای آگهی به سینماها پرداخت می‌گردد به رقم ۱۱۲/۰۰۰ ریال می‌رسد. □

برگرفته از: مجله تحقیقات روزنامه‌نگاری، سال دهم، شماره ۶ فروردین ۱۳۴۶، صص ۱۲۷-۱۲۸، نوشته مسعود بزین.

پی‌نویس‌ها:

۱. در سال ۱۳۴۶ وزارت اطلاعات مجاز است عواید حاصله از آگهی‌های رادیو و تلویزیون ملی را نا میزان تعیین شده در لایحه بودجه کل کشور به مصارف داخلی برساند.
۲. حداقل قیمت در دقیقه: سینمای ممتاز ۱۳۴۶/۰۰۰ ریال، سینمای درجه يک ۲۵/۰۰۰ ریال، درجه دو ۱۵/۰۰۰ ریال و درجه سه ۴/۰۰۰ ریال. هزینه تهیه آگهی سینمایی فیلم رنگی ۶۰/۰۰۰ ریال و سیاه‌و‌سفید ۵/۰۰۰ ریال برای هر دقیقه است که ربطی به مؤسسه نمایش دهنده ندارد.

سینما، رقیب سوم

سومین عامل مخالف درجهت سودآگهی‌های سینما نمی‌تواند حق اینکه تمام آگهی‌های سینما نمی‌تواند حق مطبوعات تلقی گردد و لی تردیدی نیست که سینما بالاخص طی ده سال اخیر یکی از مراکزی است که قسمتی از درآمد مطبوعات را به جیب خود می‌ریزد.